

96.

Dansk Forlæggerforening.

Bøger etc. med dansk Tekst, indførte fra Udlandet,
samt krideret Papir.

Dansk Forlæggerforening tillader sig at henlede Opmærksomhed paa, at Bestemmelserne i det ny Toldlovsforslags Løbe-Nr. 168 og 175—76 ville kunne medføre de alleralvorligste Farer for det fri aandelige Samkvem, der hidtil har bestaaet mellem de nordiske Lande, og som i overvejende Grad har været til økonomisk Fordel for Danmark.

Kortelig sagt har Forholdet hidtil været dette:

Dansk Forlagsvirksomhed har omfattet ogsaa en meget væsentlig og betydelig Del af den norske Litteratur, hvis Fremstilling indtil de allerseneste Aar ganske og endnu i stor Udstrækning kommer dansk Boghaandværk (Bogtrykkere og Bogbindere) og Papirindustri til gode. Al denne i Danmark paa dansk Papir trykte, i Danmark hæftede og indbundne Litteratur, hvorunder ogsaa falder et Par helt eller delvis norske Tidsskrifter (bl. a. den norske Udgave af „Frem“), har tilført og tilfører danske Trykkerier, Bogbindere, Reproduktionsanstalter og Papirfabrikker en betydelig Indtægt.

Og den er hidtil gaaet frit ind i Norge.

Man har fra norsk Side med stor Liberalitet anerkendt, at det ikke gik an at beskatte de aandelige Værdier, og at det vilde være urimeligt at fordyre for Folket Landets Litteratur, fordi den blev fremstillet i Danmark. Ja, da man for nogle Aar siden forsøgte at lægge Told paa indbundne norske Bøger, der indførtes fra Danmark, rejste Bjørnstjerne Bjørnson en saa voldsom Agitation herimod — i Litteraturens og Oplysningens Navn —, at Kravet hastigt blev opgivet.

Medens saaledes en Masse norsk Litteratur er bleven fremstillet i Danmark og er kommen dansk Haandværk og Industri til gode, ere omvendt kun ganske enkelte danske Bøger blevne trykte i Norge, og der er ingen Fare for, at dette Forhold vil forandres. I de sidste fem—ti Aar er, os bekendt, ingen dansk Bog trykt i Norge.

Men det er klart, at hvis nu en ny dansk Toldlov lægger Told paa danske Bøger, der indføres fra Norge, vil man i Norge svare med en lignende Told paa norske Bøger, der indføres fra Danmark, og Resultatet vil — til Skade for Danmark — blive, at danske Forlæggere helt og holdent og øjeblikkeligt maa bortdrage fra dansk Boghaandværk Fremstillingen af den paa danske Forlag udkommende norske Litteratur.

For Sveriges Vedkommende stiller vistnok Forholdet sig saadan, at der i Øjeblikket omtrent ligeligt trykkes svensk Litteratur i Danmark og dansk Litteratur i Sverige. Det hele er ikke store Sager. Og det synes ikke rimeligt, ved Toldbyrder og lign., at vanskeliggøre et muligt intimere aandeligt Samkvem mellem de to Lande,